

Morfologinių pažymų standartas JABLONSKIS (0.1 versija)

JABLONSKIS yra morfologinių pažymų standartas parengtas Vytauto Didžiojo universiteto Kompiuterinės lingvistikos centre, naudojamas sintaksiškai anotuoto tekstyno ALKSNIIO 3.0 versijoje bei morfologiškai anotuoto tekstyno MATAS 1.0 versijoje. Naudojami įprasti lietuviški morfologinių pažymų sutrumpinimai tam, kad būtų užtikrintas skaitomumas ir būtų minimizuotos žmogiškosios klaidos. Ankstesnėse ALKSNIIO ir MATO versijose naudotas *MULTEXT-East* formato pavyzdžiu sudarytas standartas¹. Toks formatas yra naudojamas *semantika.lt* analizatoriuje. Toliau pateikiamas morfologinių pažymų sąrašas:

Nr.	Požymių grupės pavadinimas	Požymis	Pažymos
1	Samplaikiškumas	samplaikos pradžia	sampl.
		nesamplaikinis	(be pažymos „sampl.“)
2	Kalbos dalis	skyrybos ženklas	skyr.
		daiktavardis	dkt.
		būdvardis	bdv.
		skaitvardis	sktv.
		įvardis	įv.
		veiksmažodis	vksm.
		prieveiksmis	prv.
		jaustukas	jst.
		ištiktukas	išt.
		dalelytė	dll.
		prielinksnis	prl.
		jungtukas	jng.
		akronimas	akr.
		sutrumpinimas	sutr.
		samplaikos tęsinys	tęs.
		užsienio kalbos žodis	užs.
		kiti (pvz., įstatymų numeriai, kuriuos sudaro skaičiai ir raidės, nepilni žodžiai, internetinės svetainės nuoroda, elektroninio pašto adresas)	kita
3	Skaičių forma	arabiškas skaičius	arab.
		romėniškas skaičius	rom.
		mišrus skaitvardis (pvz., 2-oji, 50-ies)	mišr.
		žodžiu užrašytas skaitvardis	raid.
4	Daiktavardžių rūšys	tikrinis	tikr.
		bendrinis	(be pažymos „tikr.“)
5	Skaitvardžių rūšys	kiekinis	kiek.
		kelintinis	kelint.
		dauginis	daugin.

¹ <http://nl.ijs.si/ME/V4/msd/html/index.html>

		kuopinis	kuopin.
6	Veiksmazodžių formos	bendratis	bndr.
		dalyvis	dlv.
		padalyvis	pad.
		pusdalyvis	pusd.
		būdinys	būdn.
		asmenuojama forma	asm.
7	Poliariškumas (tik vksm)	neigiamas	neig.
		teigiamas	(be pažymos „neig.“)
8	Sangrąžiškumas	sangrąžinis	sngr.
		nesangrąžinis	(be pažymos „sngr.“)
9	Nuosaka	tiesioginė nuosaka	tiesiog.
		liepiamoji nuosaka	liep.
		tariamoji nuosaka	tar.
10	Rūšis	veikiamoji rūšis	veik.
		neveikiamoji rūšis	neveik.
		reikiamybės	reik.
11	Laikas	esamasis laikas	es.
		būtasis kartinis laikas	būt-k
		būtasis dažninis laikas	būt-d.
		būsimasis laikas	būs.
		būtasis laikas	būt.
12	Laipsnis	nelyginamasis laipsnis	nelygin.
		aukštesnysis laipsnis	aukšt.
		aukščiausiasis laipsnis	aukšč.
13	Apibrėžtumas	įvardžiuotinis	įvardž.
		neįvardžiuotinis	(be pažymos „įvardž.“)
14	Giminė	moteriškoji giminė	mot.
		vyriškoji giminė	vyr.
		bevardė giminė	bev.
		bendroji giminė	bendr.
15	Skaičius	vienaskaita	vns.
		daugiskaita	dgs.
		dviskaita	dvisk.
16	Linksnis	vardininkas	V.
		kilmininkas	K.
		naudininkas	N.
		galininkas	G.
		įnagininkas	Įn.
		vietininkas	Vt.
		šauksmininkas	Š.
		iliatyvas	Il.
17	Asmuo	pirmasis asmuo	1.
		antrasis asmuo	2.
		trečiasis asmuo	3.

Pažymų tvarka

daiktavardis: daiktavardžių rūšys + sangrąžiškumas + giminė + skaičius + linksnis

būdvardis: laipsnis + apibrėžtumas + giminė + skaičius + linksnis

įvardis: samplaikiškumas + apibrėžtumas + giminė + skaičius + linksnis

skaitvardis: samplaikiškumas + skaičių forma + skaitvardžių rūšis + apibrėžtumas + giminė + skaičius + linksnis

veiksmažodis:

a) <asm.> + poliariškumas + sangrąžiškumas + nuosaka + laikas + skaičius + asmuo

b) <dlv.> + poliariškumas + sangrąžiškumas + rūšis + laikas + laipsnis + apibrėžtumas + giminė + skaičius + linksnis

c) <padlv.> + poliariškumas + sangrąžiškumas + laikas

d) <psdlv.> + poliariškumas + sangrąžiškumas + giminė + skaičius

e) <bndr.>/<bdn.> + poliariškumas + sangrąžiškumas

prieveiksmis: samplaikiškumas + laipsnis

prielinksnis: samplaikiškumas + linksnis

jaustukas: samplaikiškumas

dalelytė: samplaikiškumas

ištiktukas: samplaikiškumas

jungtukas: samplaikiškumas

sutrupinimas: –

akronimas: –

gramatinės samplaikos tęsinys: –

užsienio kalbos žodis: samplaikiškumas

kiti: –

Bendros morfologinio anotavimo pastabos. Sudėtingiausi anotavimo atvejai

- Pažymos yra jungiamos per tašką, be tarpo, pvz.: **dkt.tikr.mot.vns.Vt.**
- Įvestos naujos kalbos dalims prilygstančios kategorijos: skyrybos ženklas (skyr.), akronimas (akr.), sutrupinimas (sutr.), užsienio kalbos žodis (užs.), kiti vienetai (įstatymų numeriai, el. pašto adresai, nepilni žodžiai ir pan.) (kita.).
- Morfologinės samplaikos suskaidytos į du dėmenis. Prie pirmo dėmens pradžioje parašoma „sampl.“, toliau nurodoma kalbos dalis ir atitinkamos morfologinės pažymos. Prie antro dėmens kaip gramatinė pažyma nurodoma „tęs.“, o kaip sintaksinė pažyma – AuxL.
- Nurodoma skaitvardžių forma: arabiški, romėniški, mišrūs arba žodžiu užrašyti skaitvardžiai.
- Jei gramatinė kategorija yra dvinarė, dažnai nurodomas tik žymėtasis toks kategorijos narys. Tiksliau: nurodomos pažymos tik tikriniais daiktavardžiams (bendriniams nieko nenurodoma), tik įvardžiuotinėms formoms, tik sangrąžinėms, tik neigiamosioms.